

ПЛАН ЗАНЯТТЯ № 12

ЛЕКЦІЙНО-ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 12

Тема: Автоматизація математичних обчислень за допомогою процесора MathCAD.

Група ОП-21

Дата _____

Мета заняття:

1. Методична: удосконалення методики організації та проведення лекційно-практичного заняття.

2. Дидактична:

1) Навчальна:

а) сформувані поняття:

- програмний засіб для підтримки вивчення навчальних предметів;
- математичний процесор;

б) пояснити:

- призначення й можливості використання програмних засобів навчання предметів природничо-математичного циклу;

в) формувати навички:

- використовувати програмні засоби для здобування необхідних навчальних даних;

2) розвивальна:

а) формувати вміння чітко й лаконічно висловлювати думки;

б) розвиток логічного мислення студентів.

3. Виховна:

1) виховати в студентів пізнавальний інтерес до дисципліни й обраної спеціальності шляхом використання активних методів і прийомів навчання. Формувати впевненість у своїх силах.

- 2) виховання творчого підходу до роботи, бажання експериментувати.
- 3) професійна орієнтація й підготовка до подальшої самоосвіти, до майбутньої трудової діяльності.

Вид заняття: *лекційно-практичне.*

Методи та форми проведення заняття:

- фронтальне опитування, тестування;
- пояснення нового матеріалу з застосуванням проектора;
- виконання завдання, самостійна робота під контролем і за допомогою викладача.

Міжпредметні зв'язки:

Забезпечуючи: Основи інформатики, математика.

Забезпечувани: Вища математика, економіка.

Технічні засоби навчання, прикладні програми (додатки):

- 1) Персональні комп'ютери;
- 2) Мультимедійний проектор, екран;
- 3) Математичний процесор MathCad;
- 4) Програма Netop School;

Методичне забезпечення: Методична розробка – практична робота № 1, презентації, відеолекції, підручник (електронний) – матеріали сайту викладача:
<http://msk.edu.ua/ivk> , конспект лекцій

Структура заняття

- I. Організаційна частина.....2–3 хв
  - II. Актуалізація опорних знань.....3–7 хв
  - III. Мотивація навчальної діяльності.....2–3 хв
  - IV. Повідомлення теми, мети заняття.....2 хв
  - V. Викладання нового матеріалу.....20–25 хв
1. Математичний процесор.

2. Mathcad. Огляд середовища.

3. Уведення математичних виразів та тексту.

4. Форматування математичних виразів та тексту.

VI. Інструктаж з техніки безпеки, щодо виконання роботи.....2-5 хв.

VII. Видача завдань для виконання роботи.....2-3 хв.

VIII. Виконання студентами завдань практичної роботи .....30 хв

IX. Закріплення нового матеріалу.....5-10 хв

X. Підбиття підсумків заняття.....3-4 хв

XI. Домашнє завдання.....2-3 хв

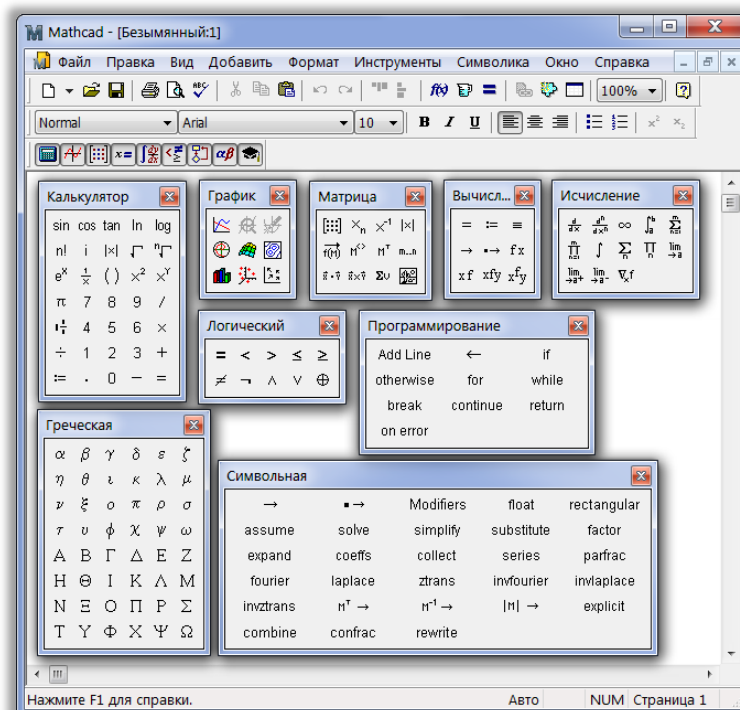
Хід заняття

I. ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТИНА

- відмітка в журналі відсутніх;
- перевірка готовності до заняття студентів, аудиторії, обладнання;

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАТЬ

Пропонуємо учням назвати додаткові панелі, указати їх призначення, описати основні елементи (кнопки) на панелях та поставити у відповідність кнопкам панелі **Математика** допоміжні панелі.

III. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Прийом «Мозкова атака».

Цей прийом полягає в колективній творчій роботі з розв'язування певної проблеми. Усіх учнів об'єднує спільна робота над пошуком істини.

Постановка питання: «Як полегшити трудомісткий процес обчислення?»

IV. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ, МЕТИ ЗАНЯТТЯ

Тема: Використання Mathcad в якості суперкалькулятора.

Мета: Закріпити знання по застосуванню Mathcad для виконання розрахунків, розв'язання рівнянь.

V. ВИКЛАДАННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Загальні принципи роботи

У будь-яке місце вашого робочого аркуша можна вставляти будь-який текст. Для цього встановіть курсор-хрест у потрібне місце та введіть з клавіатури символ подвійних лапок. Після цього буде утворена текстова область, у якій ви можете друкувати що завгодно так, як у звичайному текстовому процесорі. Зауважимо, що в разі збільшення текстової області збільшується також і чорний прямокутник, що оточує її. Після закінчення введення тексту клацніть покажчиком миші поза цим прямокутником, він зникне і ви зможете продовжити введення математичних виразів.

2. Уведення математичних виразів і тексту

Укажіть мишею на порожнє місце робочого аркуша та наберіть на клавіатурі: 1+, потім наберіть 2, а потім натисніть клавішу із символом рівності «=», щоб побачити результат. Якщо ви вкажете покажчиком миші поза областю, що редагується, то побачите:

$$1 + 2 = 3.$$

Зрозуміло, що можна здійснювати більш складні обчислення. Для введення основних операторів користуйтеся клавішами «+», «-», «*», «/», «^» та/або

кнопками арифметичної палітри, яку можна викликати, натиснувши однією-менню кнопку на математичній панелі.

3. Побудова математичних виразів

Укажіть курсором-хрестом на порожнє місце вашого робочого аркуша та введіть такий рядок:

$f(x):x+6[\text{пропуск}]\cdot(x^3[\text{пропуск}]-1)$.

Ви побачите: $f(x):=(x+6)\cdot(x^3-1)$.

Коли ви натиснули пропуск перший раз, був селектований вираз $x+6$, і таким чином, коли ви натиснули потім знак множення, його дія розповсюдилася на весь згаданий вираз. Якщо б ви не натиснули пропуск перший раз, то мали б $x+6\cdot x^3-1$, що суттєво відрізняється від попереднього виразу.

Коли ви натиснули пропуск другий раз, був селектований вираз x^3 . Отже, коли ви ввели -1 , то дія віднімання була розповсюджена на весь вираз x^3 . Порівняйте, що ви одержите, коли введете:

$f(x) : x + 6 \cdot (x^3 - 1)$.

VI. ВИКОНАННЯ СТУДЕНТАМИ ЗАВДАНЬ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ

Виконання завдань студентами за варіантами. Робота виконується під керівництвом і за допомогою викладача. У ході роботи формуються елементарні навички на основі повторюваних приймань роботи. Студенти вирішують наступні завдання:

1. Запустіть Mathcad. Відобразіть необхідні панелі інструментів - «Стандартна», «Математика», «Калькулятор», «Обчислення», «Булева алгебра».
2. Обчисліть вирази (за варіантами):

1.	$\frac{(7-6,35):6,5+9,9}{\left(1,2:36+1,2:0,25-1\frac{5}{16}\right):\frac{169}{24}}$
2.	$\left(\left(\frac{7}{9}-\frac{47}{72}\right):1,25+\left(\frac{6}{7}-\frac{17}{28}\right):(0,358-0,108)\right):1,6-\frac{19}{25}$

3.	$\frac{\left(0,5:1,25+\frac{7}{5}:1\frac{4}{7}-\frac{3}{11}\right)\cdot 3}{\left(1,5+\frac{1}{4}\right):18\frac{1}{3}}$
4.	$\left(\frac{(2,7-0,8)\cdot 2\frac{1}{3}}{(5,2-1,4):\frac{3}{70}}+0,125\right):2\frac{1}{2}+0,43.$
5.	$\frac{2\frac{3}{4}:1,1+3\frac{1}{3}\cdot 5}{2,5-0,4\cdot 3\frac{1}{3}}\cdot \frac{\left(2\frac{1}{6}+4,5\right)\cdot 0,375}{2,75-1\frac{1}{2}}$
6.	$\frac{\left(13,75+9\frac{1}{6}\right)\cdot 1,2}{\left(10,3-8\frac{1}{2}\right):\frac{5}{9}}+\frac{\left(6,8-3\frac{3}{5}\right)\cdot 5\frac{5}{6}}{\left(3\frac{2}{3}-3\frac{1}{6}\right)\cdot 56}-27\frac{1}{6}$
7.	$\frac{\left(\frac{1}{6}+0,1+\frac{1}{15}\right):\left(\frac{1}{6}+0,1-\frac{1}{15}\right)\cdot 2,52}{\left(0,5-\frac{1}{3}+0,25-\frac{1}{5}\right):\left(0,25-\frac{1}{6}\right)\cdot \frac{7}{13}}$
8.	$\left(\frac{3\frac{1}{3}+2,5}{2,5-1\frac{1}{3}}\cdot \frac{4,6-2\frac{1}{3}}{4,6+2\frac{1}{3}}\cdot 5,2\right):\left(\frac{0,05}{\frac{1}{7}-0,125}+5,7\right)$
9.	$\frac{0,4+8\left(5-0,8\cdot\frac{5}{8}\right)-5:2\frac{1}{2}}{\left(1\frac{7}{8}\cdot 8-\left(8,9-2,6:\frac{2}{3}\right)\right)}\cdot 34\frac{2}{5}\cdot 90$
10.	$\frac{\left(5\frac{4}{45}-4\frac{1}{6}\right):5\frac{8}{15}}{\left(4\frac{2}{3}+0,75\right)\cdot 3\frac{9}{13}}\cdot 34\frac{2}{7}+\frac{0,3:0,01}{70}+\frac{2}{7}$

3. Обчисліть (6-й варіант виконує завдання № 1, 7-й – завдання № 2 і т.д.):

1	$\frac{\sqrt{6,3\cdot 1,7}\cdot\left(\sqrt{\frac{6,3}{1,7}}-\sqrt{\frac{1,7}{6,3}}\right)}{\sqrt{(6,3+1,7)^2-4\cdot 6,3\cdot 1,7}}$
2	$\left(\frac{\sqrt{561^2-459^2}}{4\frac{2}{7}\cdot 0,15+4\frac{2}{7}:\frac{20}{3}}+4\sqrt{10}\right):\frac{1}{3}\sqrt{40}.$

3	$\left(\sqrt{\left(\sqrt{2} - \frac{3}{2}\right)^2} - \sqrt[3]{(1-\sqrt{2})^3} \right)^2$
4	$\frac{2\sqrt{1+\frac{1}{4}\left(\sqrt{\frac{1}{t}}-\sqrt{t}\right)^2}}{\sqrt{1+\frac{1}{4}\left(\sqrt{\frac{1}{t}}-\sqrt{t}\right)^2} - \frac{1}{2}\left(\sqrt{\frac{1}{t}}-\sqrt{t}\right)}, \text{ при } t=3$
5	$t \cdot \frac{1+\frac{2}{\sqrt{t+4}}}{2-\sqrt{t+4}} + \sqrt{t+4} + \frac{4}{\sqrt{t+4}}, \text{ при } t=2$

4. Розв'яжіть рівняння (6-й варіант виконує завдання № 1, 7-й – завдання № 2 і т.д.):

1) $3x^2 - 5x + 1 = 0$

2) $7x^2 + 2x - 3 = 0$

3) $x^2 - 9x + 5 = 0$

4) $x^3 - 2x^2 + 5x - 12 = 0$

5) $x^3 - 2x^2 + 5x + 8 = 0$

5. Роздрукуйте результати своєї роботи, завершіть роботу програми Mathcad, Windows і вимкніть комп'ютер.

VII. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ЗАНЯТТЯ

Викладач оцінює роботу студентів на занятті, робить зауваження щодо роботи групи та засвоєнню лекційного матеріалу.

VIII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Опрацювати конспект лекції та відповідний розділ підручника.

2. У середовищі Mathcad виконати математичні дії:

1) Обчислити площу ромба, діагоналі якого дорівнюють 9 і 10 см.

$$(1/2 \cdot 9 \cdot 10 = 45 \text{ см}^2)$$

2) Обчислити площу трапеції з основами 9 та 11 см і висотою 8 см.

$$(1/2 \cdot (9+11) \cdot 8 = 80 \text{ см}^2)$$

3) Обчислити площу квадрата, якщо його діагональ дорівнює 8 см.

$$(x^2+x^2=8^2; 2x^2=64; x^2=32\text{см}^2)$$

3. Результати продемонструвати викладачу та зберегти документ. Оформити розв'язання задач у текстовому редакторі.